

Tarixi zərurət və zamanın tələbi

Şəxsiyyət xalqın məşəlidir, onsuz irəliyə yol yoxdur. Çünki şəxsiyyətin işini ayrı-ayrı fədlər görə bilməzlər. Şəxsiyyətlər səma adamlarıdır. Yerə müəyyən missiya üçün göndərilənlərdir.

**X. FEY,
qədim Çin filosofu.**

Ötən əsrin 80-ci illərinin ortalarından başlayaraq keçmiş SSRİ məkanında və onun ətrafında gedən ictimai-siyasi proseslər Sovetlər Birliyinin süqutunun qaçılmaz olduğunu göstərdi. Azərbaycan xalqının bədxahi M. Qorbaçovun hakimiyyətə gəlişi ilə ağıllı və təcrübəli kadrların rəhbərlikdən uzaqlaşdırılması, mərkəzi hakimiyyətin müttəfiq respublikalara münasibətində olan ayrı-seçkilik və s. amillər bu prosesi bir az da sürətləndirərək respublikaların hər birinin müstəqilliyinə gətirib çıxardı.

O cümlədən, ölkəmiz 1991-ci ilin 18 oktyabrında "Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi haqqında" Konstitusiyaya aktını qəbul etməklə, düz 71 ildən sonra öz müstəqilliyini bərpa etdi. Amma müstəqilliyin bərpası hələ müstəqil dövlət demək deyildi.

Tarixdən bəllidir ki, müstəqilliyin qorunması onun əldə edilməsindən qat-qat çətinidir. 1918-1920-ci illərdə, daha sonra 1991—1993-cü illərdə bunun şahidi olduq. 1918—1920-ci illərdə qədim Şərq və müsəlman aləmində ilk müstəqil dövlət olan Azərbaycan

Xalq Cümhuriyyəti 23 ay yaşayaraq dövrün təlatümlü burulğanlarından çıxıb bilmədi.

1991—1993-cü illərdə də vəziyyət 1918—1920-ci illərdəkindən yaxşı deyildi. Gənc Azərbaycan respublikasının qarşısında bu müstəqilliyi qorumaq, möhkəmləndirmək və inkişaf etdirmək kimi çətin vəzifələr dururdu. Bu çətin vəzifələrin öhdəsindən isə təcrübəli və bacarıqlı, öz xalqını, dövlətini, ürəkdən sevən, ona bağlı olan siyasi xadim gələ bilərdi.

Təəssüf ki, 1991—1992-ci illərdə hakimiyyətdə olanlar bu reallığı düzgün qiymətləndirə bilmədilər. Nəticədə gənc, müstəqil Azərbaycan çox böyük çətinliklərlə-siyasi, iqtisadi və sosial problemlərlə üzləşdi. Xocalı faciəsi baş verdi. Dağlıq Qarabağ və bir sıra ətraf rayonlar işğal olundu. Yeni yaradılan orduda isə vəziyyət daha acınacaqlı idi. Tam formalaşmamış, hərbi təlim görməmiş, maddi-texniki bazası zəif olan orduda özbaşınalıq, inamsızlıq hökm sürürdü.

Taleyinə min bir məhrumiyyət və əziyyət yazılmış Azərbaycan xalqı vətəndaş

müharibəsinin bir addımında idi. Tərəflər nəfəs-nəfəsə, göz-gözə dayanmışdılar. Onların baxışlarında nifrət və qəzəbdən çox, qeyri-müəyyənlik və çarəsizlikdən yoğrulmuş naümid bir boşluq gizlənmişdi. Onlar düşmən deyildilər, hamısı azərbaycanlılar idilər...

Tarixi situasiya qüvvələr tənəsübünü ümummilli mənafeələr məcrasına daşıya biləcək və qan tökülmədən mövcud pat vəziyyətini neytrallaşdırma biləcək bir liderə ciddi ehtiyac olduğunu dikte edirdi. Ümummilli konsensusu təmin edə biləcək yeganə şəxsiyyət isə Heydər Əliyev idi. O ağır, fəlakətli və məşəqqətli günlər çoxlarının yaddaşında silinməz izlər buraxıb. O narahat günlərin ictimai-siyasi hadisələri zaman-zaman yaddaşlarımızdan silinməyəcək. İyun ayının 9-da ulu öndər Heydər Əliyev Bakıya gəldi. Onda bütün respublika əhalisinin nəzəri hava limanına dikilmişdi. Heydər Əliyev hava limanında onu qarşılayan ictimaiyyətin minlərlə nümayəndəsini salamladı və "Hər şey yaxşı olacaq"—deyərək şəhərə yol aldı. Dahi öndərin dörd sözdən ibarət olan bu kəl-

məsi Azərbaycan xalqının öz gələcəyinə böyük ümid və inamını artırdı.

Bu dönüş xalqın istəyinin nəticəsi oldu. O öz gəlişi ilə Azərbaycanın boğazında kildirlənib ölkəni uçuruma sürüyən təhlükələri dəf etdi. İnsanların qəlbine inam və rahatlıq toxumu səpdi.

Dünyanın nadir şəxsiyyətlərindən sayılan Heydər Əliyevin o təlatümlü iyun günlərində gördüyü işləri idarəetmə səriştəsi və rəhbərlik bacarığının zirvəsi hesab etmək olar. 15 iyun günü tarixi zərurətin nəticəsi idi. Həmin günə qədər dövlətçilik, idarəetmə sahəsində heç bir təcrübəsi və səriştəsi olmayan kriminal düşüncəli bir qrup insanın hakimiyyətdə olması nəticəsində ölkənin sərvətləri talan edilib xaricə satıldı. Cənabətqarlıq baş alıb gedirdi. Silahlı qüvvələr vahid mərkəzdən idarə olunmurdu. Kiçik dəstələr formasında ayrı-ayrı adamların tabeliyində idilər. Hakimiyyət davası vətən təəssübkeşliyini üstələyirdi. Bu məqsədlə döyüşən qüvvələr cəbhədən vətənin müdafiəsindən Bakıya çağırılır və müdafiəsiz qalan vətən torpaqları döyüşsüz düşməyə təslim edilirdi. 15 iyun günü xalqımızın mübarizələrlə dolu şanlı tarixinə yeni eranın başlanğıcı kimi daxil oldu.

Milli ruhu qorumağın inkişaf etdirməyin və gələcəyə

çatdırmağın ən mükəmməl forması milli dövlətçilikdir. Milli dövlətçilik təkəcə ərazinin, maddi sərvətlərin deyil, həm də milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasından ibarətdir. Kimliyindən harada işləməsindən asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlı Vətəni sevməli, xalqına sədaqətli olmalıdır.

Heydər Əliyev milli dövlət quruculuğunda həmişə ziyalılara böyük önəm verir, onların bu prosedə daha çox iştirakına şərait yaradırdı. Ziyalılarla görüşlərində vurğulayırdı ki, milli ədəbiyyatı, musiqini, adət-ənənələri, dini dəyərləri qoruyub saxlayın, bütöv sağlam bir orqanizm kimi yaşadan milli dövlət qurmaq və dövlətçilik ənənələrini bərpa etmək ziyalılığın ən ali məqamıdır.

Ümummilli lider xalqına rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə dövlətçilik ənənələrinin bərpa edilməsində və milli ruhun yaşadılmasında bir ziyalı kimi hər bir alimdən, şairdən, elm xadimindən, yazıçıdan daha çox mübarizə aparmış, daha çox iş görmüşdür.

Prezident İlham Əliyev dövlətçilik konsepsiyasını məhz ulu öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu strateji kurs üzərində formalaşdırır və onu yeni dövrün tələblərinə uyğun zənginləşdirməyə çalışır. Bu gün hər bir azərbaycanlı dərk edir ki, Heydər Əliyev ideyaları yaşayır və müstəqil, demokratik, qüdrətli Azərbaycanımız Prezident İlham Əliyevin liderliyi altında irəliyə gedir.

Oqtay MƏMMƏDOV.

Heydər Əliyev Mərkəzində

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günü ərəfələrində Qəbələnin idarə-müəssisə və təşkilatlarının kollektivləri, inzibati ərazi nümayəndələri, bələdiyyə sədrləri, gənclər, məktəblilər, yaşlı nəslin nümayəndələri dünya şöhrətli dahi şəxsiyyətin şəhərin mərkəzi parkında ucaldılmış abidəsi önünə gəlmiş, abidə önünə tər qərənfəllər düzmüş, əziz xatirəsini yad etmişlər. Ziyarətçilər buradan Heydər Əliyev Mərkəzinə də üz tutmuş, onun mərkəzin foyesində qoyulmuş büstü önünə də tər gül dəstələri qoymuş, xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad etmişlər.

Qeyd olunmalıdır ki, artıq neçə illərdir xalqımızın

müstəmləkəçilik buxovlarından xilas-karının şəhər parkında ucaldılmış qranit abidəsi və Heydər Əliyev Mərkəzi qəbəlilərin müqəddəs ziyarətgahına çevrilmiş, bu ziyarətgahların önündə müxtəlif tədbirlər keçirilir. Əlbəttə, bu tədbirlər

böyük şəxsiyyətə isti münasibətin, onun ruhuna hədsiz ehtiramın təzahürüdür.

Redaksiya əməkdaşlarımız Səhrab Umuyev və İlkin Vəlizadə anım günü ərəfələrində bir sıra ziyarətçilərin şəkillərini foto-lentə köçürmüşlər. **Şəkillərdə:** rayonun səhiyyə işçiləri Heydər Əliyev mərkəzində.

N. ATAĞIŞIYEV.